

ИЗЛИЗА

Вторникъ, Петъкъ
Срѣда и Недѣля

Абонаментъ за България:
За година . . 16 лв.
6 м-ца . . 8 лв.
3 м-ца . . 5 лв.

За странство:
За година . . 30 лв.
6 м-ца . . 15 лв.
винаги прѣдплата.

Единъ брой 10 стот.

ТЪРГОВСКИ ФАРЪ

LE PHARE DU COMMERCE.

Органъ за информация, политическа и стопанска икономия, търговия, земледѣлие и индустрия.

Уредникъ: П. ДРАГУЛЕВЪ.

За обявления:

Огласеніе реѣ на 1-ва стр. 1 лв., на II-ра и III стр. по 70 ст. на IV-та стр. 20 стотинки.

За по-вече обявления се прави особено споруменіе.

Варн. Градска Библиотека

Тукъ глѣ до

Единъ брой 10 стот.

Машинна фабрика и желѣзолѣярница

Е. МЮЛХАУПТЪ & С-ие
КОМАНД. Д-ство, РУСЕ

Главни Командитори:
Банка Д. А. Буровъ & С-ие
За телеграми: МЮЛХАУПТЪ.
Телефонъ № 198.

Фабрикация и доставка специално
на модерни мѣлници съ валцовѣ и камъни — всички мѣлничарски машини — турбини — водни колела — лагери — трансмисии и др.

Складъ и прѣдставителство
на силопроизводителни машини: локомотиви, дизелмотори, нафтмотори, газоженимотори, динамомашини, динамомотори и всички електрически принадлежности, сѣщо и технически артикули.

Специално бюро
за проучване и изпълнение разни индустриални проекти и планове.

ЯНКО ЯН. ТАНКОВЪ & С-ие,
КОЛОНИАЛНИ, ЖЕЛѢЗАРСКИ И БОЯДЖИЙСКИ СТОКИ на ЕДРО, РУСЕ.

Телегр. адресъ: Танковъ, Русе. Телефонъ № 323.

КОЛОНИАЛЪ: калай, нишадъръ, сапунъ, сардели, руски карамели, бонбони, бисквити, вѣжа, вѣри, каналъ, кафе, чай, захаръ, мая за сирене, оризъ, свѣщи, синнъ камѣкъ, рафия, сода за пране, за сапунъ и за хлѣбъ, дървено и слънчогледово и сусамово масла, фастѣжи, кофи, оцѣтъ, лимонова солъ, маслини, пиперъ, леблебии, стафиди и пр.

ЖЕЛѢЗАРСКИ СТОКИ: брави, панти, гвоздеи, каяри, ерендета, коси, кофари, мотики, лизгари, вили, макарѣ чугунени, мутори, пили, сѣрпове, бодлива тель, синджирѣ, триони, бички, сита за вѣялки, цинк. мрѣжа, чукове, врати, табѣ за соби, наковални, ламарина и пр.

БОЯДЖИЙСКИ СТОКИ: Безиръ, цинкавайсъ, охри, бои за безиръ, памукъ и вѣлна, четки, лакове, минимъ, туткалъ и пр.

СТОКИ първокачествени, удовлетворяващи всички вкусове, ЦѢНИ умѣрени, послѣдни, не търпящи никаква конкуренция, ИЗПЪЛНЕНИЕ порѣжките точно, бързо и акуратно.

ВЪЛНЕНО-ТЕКСТИЛНАТА ФАБРИКА "СВ. ГЕОРГИ" ВЪ ТРЪВНА

Съобщава, че въ неоткрития си софийски складъ, улица "Григорска" № 28, ще продава на едро и дребно своите произведени:

Морни фини платове, за мъжки костюми, платове за дамски костюми, платъ и сукна за формна обѣлка, платове за ученически форми и голѣмъ изборъ на ярва и трайни платове, изработени отъ мѣстна вѣлна, по цѣни по-ниски отъ конкуренцията.

Фабриката собственость на Българ. Търг. Банка, е въ положение да продава всичко по-сѣгашно.

Първо Българско Анон. Дружество
МЕЖДУНАРОДНИ ТРАНСПОРТИ

Централно сѣдалище въ София, грѣщу Народния Музей.

Прѣдставители и кореспонденти въ всички по-главни градове въ странство.

Главенъ акционеръ: Българска Кредитна Банка "ГИРДАПЪ".

Телеграфенъ адресъ: ТРАНСБАЛКАНИЯ.
Вр. Телефонъ 1178.

Международни транспорти по сухо и вода.	Специална служба за транспортъ съ мобилни кола.
Вжтрѣшни транспорти.	Складирване стоки.
Специална групна служба Виена—София, Варна—София, Бургасъ—София.	Рекламации на надвзети прѣвозни такси и мита.
Обезмитявания.	Аванси срѣщу стоки (варантенъ кредитъ).
Камionaжъ.	Продажба пѣтни билети.

и пр. и пр.

ПОСТОЯНЕНЪ СКАДЪ ОТЪ ВСѢКАКЪВЪ ВИДЪ АМЕРИКАНСКИ МИНЕРАЛНИ МАСЛА

на много износни условия и цѣни, при

И. М. ЦЕРНЛИВЪ & С-ие,
София, Булевардъ "Дондуковъ" № 46.
Адресъ за телеграми "Цернлибъ" София
Телефонъ № 1311.

ТЕКСТИЛНА ФАБРИКА НА Г. Стефановъ и Синове
ВЪ СЛИВЕНЪ.

Произвежда разни сукна, шалеи и модерни платове — шрайгарни и кангарни, рипсове, трина и др. четворни десени за мѣстния пазаръ.

Печатница "Зоръ", Варна.

Андрѣй Момеринъ
ФАБРИКА за кожи и кожени издѣлѣя

Специалитетъ: ДАМСКИ ЧАНТИ.
Габрово.

По засѣването на захарното цѣвкло.

Въ една отъ нѣколкото статии, които дадохме по тоя прѣдметъ, между другото, имаме случай да кажемъ, че, ако България нѣмаше въ сѣгашното врѣме 5 свои захарни фабрики, подобно на Турция, както и на други страни, които нѣматъ свое захарно производство и ние цѣвкѣ да изпаднаме въ неминуемо лишение и подпоритата нужда да си доставяваме отъ странство съ най-голѣми затруднения и съ прѣкомѣрно скъпи цѣни захаръ. Това доставяне щѣше да усилва много повече и така твърдѣ усиления износъ на златото отъ страната ни, когато днесъ имаме поне тая полза, че макаръ и скъпо купуване — по много добри познати причини — захарта, закупната и стойността, паритѣ, златото отъ двадесет и повече милиона лева оставатъ въ страната — у цѣвклопроизводителитѣ, у търговцитѣ и у фабрикантитѣ. Запаването по тоя начинъ златото въ страната и привнася очевидната и безспорна полза въ това, че ажиото — и безъ това твърдѣ високо пораснало — се държи поне на една висота, сравнително, по малка отъ тая, до която би достигнало, ако станеше нужда да се извнса злато и за доставката на чужда захаръ. Знае се, че колкото повече доставки ставатъ отъ вънъ и колкото повече злато се изнася за тѣхъ — въ странство се плаща само съ злато, — толкова повече ажиото расте. И, слава Богу, че и въносъ на захаръ не дойде да помогне на растежъ на ажиото, а то би достигнало, може би, въ тѣхъ случаи на 50%, които сѣ твърдѣ близо до сегашното — 30 до 35%, това именно, което е прѣдизвикало и ежедневно прѣдизвика прѣкомѣрното износване на живота по всичко и за всичко.

Кѣмъ онова, що казахме въ споменатитѣ си статии, ние не пропуснаме случая да прибавимъ още и това, че ако цѣвклопроизводителитѣ се повдигатъ по ума на агитаторитѣ, да се откажатъ отъ сѣбеного и произвеждането на цѣвклото, възможно е фабрикантитѣ да спратъ и да не произвеждатъ захаръ — което сипране и непривзвѣждане щѣ дойде отъ нѣмашето достатѣни количества — и още тая година ще настѣпни голѣма липса, която по неволя ще застави търговцитѣ да внесатъ външна захаръ и при днешната конъюнктура оноемо нечакитѣ стоки, включително и захарта въ странство, при високитѣ цѣни, по които се търси и прѣдлага тая тѣмъ, ние да бъдемъ заставени да изнесемъ тия грамадни количества злато, които се задържатъ днесъ у насъ и да повдигнемъ още повече ажиото на паритѣ си или да прѣживяваме бѣдстването отъ захаренъ гладъ. Дѣйствително е, че ажиото е и еднакъво непоносима: парично изтощение и страната или лишение отъ единъ прѣдметъ отъ първа необходимостъ. Друго — загубата на нашето земледѣлие отъ доходност, отъ доразвиване и отъ повдигане цѣнитѣ на работната земя е друга непоправима злона, която тоже не пропуснаме да прѣвдвдимъ и прѣдскажемъ.

Види се, въ бѣднението си да се правило развивае страната икономически, министерството на земледѣлието и държавнитѣ власти и това на вжтрѣшнитѣ работи не сѣ могли да не забѣлжатъ и прицѣпятъ злитѣ послѣдствия отъ промаха, който правятъ земледѣлци-цѣвклопроизводители сами за себе си съ това, дѣто се повдигатъ по ума на недорѣзливѣ агитатори, мнѣми приятели и доброжелатели тѣхни и се отказватъ да работятъ цѣвкло или искатъ да налагатъ цѣни толкова баснословни за производимото си цѣвкло, че фабрикантитѣ по неволя сѣ принудени да се отказватъ отъ сключването на контракти, а като послѣдница отъ това, и отъ производството на захаръ, та вижда се, повтаряме, че тия дѣлѣ министерства сѣ забѣлжала и прицѣпни загубитѣ, на които се излага страната и опасноститѣ, на които се натъкватъ 50—60 милиона лева едва измолени и внесени въ страната вънкашни капитални за модернизирание и индустриализирание земледѣлието ни, плюсъ загубата отъ това, че страната ще се лиши отъ една сигурна и надеждна за забогатяването на страната индустрия, която задържа въ нея понастоящемъ една приблизително 20-милионна сума, какъто се извнсаме и ще се извнса въ странство, ако фабрикантитѣ не сѣ-

ствуватъ или не вирѣятъ, затова виждаме, че и тѣ, министерствата се застъпватъ не за фабрикантитѣ, а за отстранението на причинитѣ, които цѣлватъ да доведатъ посоченитѣ злини на България.

Ние напечатане окръжното писмо на м-ството на вжтрѣшнитѣ работи до околийскитѣ началници. Въ това окръжно сѣщо така се изказва страхътъ отъ извѣржената пакостъ, която има да се нанесе на страната и особено на земледѣлцитѣ, ако тѣ бждатъ подтикнати отъ необмислената агитация да идатъ до тамъ въ борбата си съ захарнитѣ фабрики, че (земледѣлцитѣ) сами себе си да лишатъ отъ единъ добър и сигуренъ доходъ и да оставятъ страната ни идущата година съ недостатѣчно количество, ако не и съ пълненъ недоимѣкъ отъ захаръ. И министерството изхожда отъ сѣщото становище — то иска чрѣзъ органиитѣ си да убѣди земледѣлцитѣ, че не трѣбва да се мамятъ отъ никакви сивидкати и комитети и че прѣдъ почитително да обработватъ и използватъ културата на цѣвклото най-паче сега, въ днешното врѣме на общия икономически застои, на общия воененъ катаклизъмъ, който едва позволява на една малка частъ отъ европейскитѣ населенія да използватъ работитѣ земята си въ ползѣтъ и спокоемъ трудъ, между които щастливъ е и българскитѣ народъ, който ползувайки се отъ прокламирания си неураганитѣ, може да се радва на развѣрзанитѣ си рѣдѣ и може да турѣ въ ходъ всичкитѣ си работни сили, да развие всичката си колективна енергия за уголяване богатствата си чрѣзъ своята широка и плодородна земя. И желателно е добритѣ свѣсти, умнитѣ напѣтствия и искренитѣ думи на министерството да бждатъ послушани, да бждатъ добри приети и напълно изпълнени. Желателно е, щото земледѣлцитѣ, съ които напѣт свѣстия-земледѣлци сѣвнже, да се поборница и въсприе като полезна за неговитѣ интереси агитацията на безсърдечнитѣ демагози и на минимитѣ свои доброжелатели и безумни ръководители, да изчезне подъ съзнанието, че е по-добъръ за него да реализира една малка печалба отъ лесно обработваемата захарно-цѣвкленна култура, която не се бои отъ градушница, нито отъ каша, а по-добра бива отъ пека на слънцето, нежели свѣтршенно нищо да не вземе — никаква полза да не се реализира отъ непосѣване земята си съ цѣвкло. Въ тоя случай, наистина, ще се избѣгне и още по-опасното сѣдѣствие за селянина земледѣлецъ, именно това, че е възможно фабрикантитѣ да се откажатъ отъ намѣренитѣ си, дѣто иматъ възможностъ да се организиратъ за обработването на нужното имъ цѣвкло (Горня Орѣховица, Бургасъ, Пловдивъ, а може би и София и Русе, дѣто има свободни земи). И, понеже агитацията е повдигнала въ по-широки размѣри въ района на софийската захарна фабрика — дѣто единъ отъ агитаторитѣ сполучилъ да убѣди селскитѣ си да анулиратъ и повърнатъ повечето отъ контрактитѣ си, защото не сполучили да уговоритъ цѣната отъ 35 лева тона, както прѣдложила комитетата — това опасно сѣдѣствие ще се отрази най-много въ тоя районъ. Знае се, че софийското поле, което се указва толкова пригодно за културата на захарното цѣвкло и само съ него подпомогна населението да подобри поминѣта си, за другитѣ земледѣлски култури, по чисто климатически причини, не е пригодно освѣтъ, отчасти, за кукуруза, който е несравнено по-малко възнаградителенъ за труда и земята. Иначе то може да служи и сужило е за паша на добитѣхъ. Сѣщото е въ другитѣ покрайнини на тоя районъ. Е, добръ, прѣкомѣрно пакостно е, тамъ именно да се развива подобна агитация и свѣтршенно лоша услуга е, тамъ именно да се влине върху земледѣлцитѣ на селянина-земледѣлецъ, да не сѣе и произвежда цѣвкло, а въ резултатъ и да се лишатъ отъ добрия си поминѣкъ така подкупуванъ отъ 10—15 години насамъ съ капиталитѣ на захарната фабрика, която съ най-изгодни за населението привилегии е насърчвала и насърчава това производство, привилегии, които даватъ възможностъ на това население да обработва земята си безъ вънкашни свои капиталитѣ имъ дава прѣдварителни аванси,

дава имъ безплатни сѣмена, дава имъ на изкупуване съ фабрични цѣни плугове и прави имъ всички други улеснения, за които сѣ потребни прѣдварителни парични наличности и разходи, прѣди да се произведе цѣвклото; и готова е да ги снабдява, при най-добри условия, съ химически торове, които правятъ годна земята за неотлагателно ежегодно обработване съ по-добри и по-добри шансове за уголяване количествено и подобряване качествено производството на цѣвклото. При тия сѣщитѣ привилегии се обработва цѣвклото и въ другитѣ захаро-заводски райони; а тия привилегии, безъ съмнѣние, повишаватъ сами по себе си стойността на цѣвклото прѣдъ фабрикантитѣ, защото даваниитѣ отъ тѣхъ на земледѣлцитѣ аванси сѣ безлихвени, защото сѣмената, плуговѣтѣ и другитѣ сѣщава, давани даромъ или на срочни изплащания сѣ доста скѣпи; а сѣмената, безплатно давани, както казахме, се доставляватъ отъ странство (напримѣръ отъ Русия) и не сѣ така евтини, за да не държатъ фабрикантитѣ смѣтка за тѣхната стойностъ.

Подобни привилегии има, може да се каже, само въ България. Въ Чехия, гдѣто има 250—260 захарни фабрики, тия аванси и безплатно давани сѣмена, както и давани по фабрични цѣни плугове и сѣмена ги нѣма. Напротивъ, относително сѣмената, които се доставляватъ отъ самитѣ производители на цѣвклото, се купуватъ по изборъ и по указание отъ фабрикантитѣ отъ други мѣста, колкото и скѣпо да плащатъ за тѣхъ цѣвкло-производителитѣ — отъ тѣхъ се извнсава да посѣятъ добри сѣмена и тѣ ги купуватъ волею-неволею. Сѣщото е въ Италия, Холандия и даже въ Русия. Нѣма никакви привилегии и въ Ромѣния, Белгия и Унгария. Всѣки знае своето: производителѣ за своя смѣтка да произведе цѣвклото, а консуматоръ — фабрикантъ — да купи цѣвклото по договорената стойностъ при контрагтуването по сезона и тогава да заплати сумитѣ. И при все туй цѣнитѣ на цѣвклата вариратъ между 15—17—20—21—23—25, та до 27 лева и при толкова скѣпо платена или наемана земя. Така: въ Чехия цѣнитѣ се движатъ между 15—17 лева тона; въ Холандия и Унгария между 18—20 лв.; въ Италия между 20—21 лв.; въ Ромѣния между 26—27 лева; въ Белгия между 22 и 24 лева — колкото сѣ цѣнитѣ и въ България. И паче се, при тия сравнения: кое въ България прѣдизвика повдигането на цѣнитѣ на цѣвклото — по скѣпата земя ли, по скѣпите наеми ли, по-голѣмитѣ разходи ли, по-скѣпия работничъ, трудъ ли, по-голѣмитѣ данци и облози ли? Кое? — питаме и ние.

Тѣ ние казахме: освѣтъ личния си трудъ и земята сѣщава земледѣлецъ, не влага нищо друго въ това производство. Но освѣтъ това, стойността на земята, личния трудъ и данчѣнитѣ въ споменатитѣ европейски държави сѣ въ 10 пѣти по-скѣпи и голѣми отъ нашитѣ тукъ земледѣлски земи, трудъ и данци. Защо при условия въ нѣкои случаи 100 на 100, а въ други — 1000 на 100 по-тежки, въ тия европейски страни цѣвклото да варира между минималната цѣна 15 и максималната 27 лева, а у насъ съ изброенитѣ привилегии и съ толкова благоприятни и изгодни условия да се иска по 35 лева на тона? Защо земледѣлцитѣ, отъ друга страна не правятъ и другата смѣтка, която интересува гражданското население: че фабрикантитѣ ако платятъ разликата, срѣдно отъ 10—11 лева, тѣ ще я сдоятъ върху грѣба на консуматоритѣ — ще я измѣкнатъ пакъ отъ нашитѣ касии? Та българския консуматоръ и безъ това увеличѣние едва може да си набавя захаръ съ двойната цѣна 120 лева на 100 кгр., въ прѣрки разпорѣбата на властѣта, която по възпитателни причини и оправдателни съображения (защото направя смѣтитѣ на фабрикантитѣ) бѣ опрѣдѣлила прѣдѣлнитѣ цѣни на 105 лв. за 100 кгр. Тия високи цѣни се наложили още и отъ онова високо ниво, на което се намиратъ цѣнитѣ въ европейскитѣ производители страни, цѣни, които не позволяватъ донасянето на захаръ отъ странство, но и ако биха позволявали, външното пакъ не би било възможно така лесно по причината на общоевропейската война, която окръжава отъ всички страни България и послѣдната може да си набавя най-необходимитѣ външни стоки едва-ли не по контрабанденъ начинъ — съ голѣми рискове, съ голѣми стра-

СПИРТОВЪ **ОЦЕТЪ** ЕСЕНЦИЯ

ПРОДАВА НАЙ-ВИГОДНО.

ОЦЕТНА ФАБРИКА Р. Папариновъ, Русе. ©

„БЪЛГАРИЯ“ — БЪЛГАРСКО ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО.

Основано пръв 1891 г. в гр. РУСЕ

„БЪЛГАРИЯ“ застрахова и пръзастрахова: против пожаръ и нещастни случаи. Въввсвквтъ транспортъ по сухо и по вода човъшния животъ, зестри, капитали, пенсии. По най-модерни, повотвъдени и износни комбинации.

УСЛОВИЯ НАЙ-ЛИБЕРАЛНИ, ПРЕМИИ НАЙ-ИЗНОСНИ.

Застраховкитъ за животъ при „БЪЛГАРИЯ“ не плащатъ никаква добавъчна премия за риска за война.

Подлицата на БЪЛГАРИЯ по застраховка за животъ е неоспорима отъ дена на издаването ѝ и съдържа най-ясни и точно опрѣдени условия.

„БЪЛГАРИЯ“ изпълнява своитъ задължения съ най-голяма точностъ и изплаща най-бързо загубитъ.

„БЪЛГАРИЯ“ е най-старото и най-солидно първо българско застрахователно дружество въ царството.

което се ползува съ всевъвсвката извъвсвтъ.

„БЪЛГАРИЯ“ има годишни постъпления отъ премии по всички видове застрахования вл. лв. 26,000,000.

ГАРАНЦИЯ НА ДРУЖЕСТВОТО:

капиталъ, резерви и други повече отъ вл. лв. 24,000,000.

ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ ВЪ РУСЕ

Прѣдставителство въ София.

Агенции по всички градове и селски центрове на царството, въ Македония и одринско.

Главенъ Директоръ на дружеството: Г. ТОДОРОВЪ.

Проспекти и подробни свѣдения се даватъ даромъ отъ: Главната Дирекция, прѣдставителствата и всички агенти и плкующи инспекторъ-аквизитори на Дружеството.

А. ИЛИЕВЪ & С-ие

ОСНОВАНА ВЪ 1895 ГОДИНА.

Сѣдалище: ВАРНА.

Клонове: София, Бургасъ, Русе.

ЕКСПЕДИЦИЯ И КОМИСИОНА.

ТЪРГОВИЯ

съ газъ, солъ, каменни въглища, минерални масла, желъзни греди, марилски керемиди и пр.

Индустриални и финансови изучавания.

Сѣдѣйствие за финансиране надеждни прѣдприятия.

Добиване разни концесии и индустриални облиги.

ПЪРВОСТЕПЕННА КЪЩА ЗА ИМПОРТЪ ЕКСПОРТЪ

Прѣдставителство.

Дѣйностъ въ почти всички бранши отъ търговията и индустрията.

Постоянни търговски връзки съ цѣлия свѣтъ.

ТЪРГОВСКО ИНД. ДРУЖЕСТВО

Ц. В. Пуканичаровъ & С-о.

Централа: СОФИЯ.

Агентури: Цариградъ, Букурещъ, Бѣлградъ, Атина, Александрия.

„НАФТА“

БЪЛГАРСКО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО

Капиталъ 1,000,000 лв.

Централа въ СОФИЯ.

Клонове въ всички градове на Царството.

Постоянни складове въ всички клонове отъ ГАЗЪ, въ каси и варели, БЕНЗИНЪ за освѣтление, автомобили, мотори, индустриални и технически цѣли, МИНЕРАЛНИ И ЦИЛИНДРОВИ МАСЛА, ГАЗОЙЛЪ (НАФТЪ) за Дизелмотори, ПЖКУРА за гориво въ парни котли, КАТРАНЪ, ПАРАФИНЪ, АСФАЛТЪ и всички други нефтени продукти.

© Цѣни и условия най-износни. ©

хонен и съ извъвредно тежки издържки. Тѣ, цѣнитъ, се продуктуваха, освѣтъ това и отъ другъ единъ факторъ — лоната тазгодишна реколтата на цѣвкото въ 5-тихъ захаро-заовски райони. Установено е вече, че всичката произведена захаръ въ 1914 година не прѣвшава 2000 вагона, когато нормалното производство трѣба да се равни, приблизително, на 4000 вагона, т. е. добитото производство се равни на половината отъ отакваното фактически производство. А кой, дори най-просто прѣсметватъ и най-невѣжественъ дѣвецъ въ спекулата, не знае, че намаляването на всѣко производство — отъ какъвто видъ и да е — прѣдизвиква угоди мѣването на неговитъ цѣни, по въ кога 100 на 100, както е случая по настоящемъ съ захарта и съ други артикули у насъ; че зависимо отъ ограничеността въ количеството на производството (конкретно казано — на захарта), твърдъ важна роля играе въ повдигането на цѣнитъ и силата на неговото търсене. А ние бѣхъ свидетѣли, какъ нашитъ търговци, бидейки въ невъзможностъ да си доставятъ отъ вънка захаръ, се надварваха да ангажиратъ произведената мѣстна захаръ и да не се спиратъ прѣдъ цѣнитъ, по които имъ се тя прѣдлагаше. Тоа послѣдствъ факторъ, т. е. силното търсене и надирѣването въ надраването на цѣнитъ е оръдие на спекулата само при такива условия, изпитвани отъ търговията, каквито сж днешнитъ: общоевропейска война, отъ всѣкъдъ пожараща, непрѣкъснато спиране на транзититъ и пълна неспособностъ, съ една рѣчь пълненъ икономически катаклизъмъ. При тѣзи условия дава се мило за драго, даватъ се цѣни за прѣдметитъ отъ първа необходимостъ баснословно високи. Но въ нормалнитъ врѣмена, когато прѣобладава една дѣйствителна равновѣсностъ въ търговскитъ и индустриални релации, една продуктува отъ общата индустриална и търговска обстановка конюктурата, въ такива врѣмена, повтаряме, цѣнитъ се регулиратъ съ измѣрване на стойноститъ на производствата и съ конкуренцията. Някой не може, освѣдовително, да върва и да твърди, че днешнитъ захарни цѣни ще се стабилизируютъ на тѣзи високи степенни и ще останатъ за постоянни и слѣдъ войната, та да се иска аналогична промѣна въ цѣнитъ и на суровитъ ѝ материали, да се иска повишението въ цѣнитъ на цѣвкото. Фабрикантъ, които работятъ вѣчно съ пара и на които капиталитъ сж въ вѣло, работятъ днесъ при изключителни обстоятелства именно да услужатъ на страната. Тѣ раздаватъ парични аванси, по не сж сигурни, че урѣ и в България не ще бжде сюрпризирана отъ нѣкаквѣ политически промахъ, че нѣма да бжде увѣличена въ войната, та вѣчно да дено да имъ пропадне. Тѣзъ рискове сжко така сж отъ естество да застава въ фабрикитъ да държатъ на цѣна производствата си отъ една страна и отъ друга — да стоятъ на становището, че не е нужно сега да се влиза въ прѣговори относно цѣнитъ на цѣвкото, а да се запази старото положение и досегашния редъ — да не възприематъ никакви синдикатски или комитетски цѣни, съ които могатъ само да се оцѣнятъ материално и морално: най-първо, защото купувано цѣвкото по 35 лева ще бжде въ тѣхъ на загуба — тѣмъ производството ще коскува скъпо и при нормалнитъ врѣмена чуждата конкуренция ще бжде въ състояние да ги бие съ ефтинитъ цѣни на производствата си и второ, — удовлетворенъ единъ капризъ на цѣвкопроизводителитъ, слѣдъ него ще послѣдватъ още множество други, които или ще трѣбва сжко да се удовлетворяватъ, или фабрикантитъ ще трѣбва да вдигнатъ рѣдъ и да затворятъ фабрикантитъ си.

Правителството единъ съзнало дълга си по тѣзи животъ за страна въпросъ и направило първа стѣпка съ окръжното на Министерството на вътрѣшнитъ работи, трѣбва да иде до край — да забрани агитациитъ, водени въ вреда на захарното производство, да изнамѣри и оръдства за заставане отказващитъ се земледѣлци да не напуштатъ сѣнето на цѣвкото, а, напротивъ, да услжатъ повече производството му, имайки прѣдъ видъ, че износа отъ странство на захарта е абсолютно забраненъ и отъ друга страна, че недостига въ нашето производство, който се замѣстваше съ външна захаръ, ще трѣбва да се доплати съ прѣпроизводството на цѣвкото, т. е. съ произвеждане повече цѣвко по количеството и качеството, отъ колкото е било до сега произвеждащото.

Прѣвъ 1914 година вслѣствие не-нормалнитъ врѣмена е засѣто пространство 60%, по-малко отъ други години и е получена слѣдната реколтата (споредъ списание „Природа“): само отъ Ксантійска околия 400000 оки отъ засѣта площъ 9130 дек. Тази година засѣщото пространство изобщо ще бжде два пѣти повече, а произвеждениятъ тютюнъ, ако помогнатъ условията, ще е много повече отъ този произведенъ прѣвъ 1914 г. Освѣтъ въ полето, тютюня се обработва още въ Даръ-Деренско, Кърджалийско и Мазъ-жизжа, обаче въ качествено отношение стои по-долу отъ този произведенъ прѣвъ 1914 г. Който се обработва въ край самия бѣломорски брѣвъ. Както казахъ въ другата си статия, за доброто качество на тютюня, оказва въ голѣмо влияние климатическитъ условия и състава на почвата, но безспорно е, че самата обработка на тютюня става малко по другъ начинъ отъ този, по който обработва тютюнитъ въ стара България.

Прѣдъ да се засѣе тютюня земата се оре отъ 4 до 5 пѣти (октомври, мартъ, априлъ и май), а слѣдъ засѣването, особено прѣдъ да почне рѣдбата, трѣбва на нѣколко пѣти да се прѣкопава. Чупенето на листата съ дължина отъ 4 до 5 а най-дълъга до 20 см. се извършва сутринъ рано и вечеръ, а слѣдъ избрането и изсушаването (сушенето е една отъ най-главнитъ и трудни работи) почва рѣденето, или, както се нарича, еленирането на тютюня. Така прѣгответъ той, слѣдъ като прѣсѣди нѣколко мѣсеци, почва да се продава отъ тютюнопроизводителитъ на цѣна 6, 8, 10 до 20 лева на и до 30 лева ока, но има случаи (Керитчелерски тютюнъ) да се продава окая и до 50—60 лева! Селото Керитчелеръ се нарича въ така наречената мѣстностъ „Яката“ въ която се добива най-хубавъ тютюнъ.

Така щото това производство, отъ което можемъ да очакваме прѣкрасни резултати и което за въ бѣда ще дава голѣми приходи на държавата, трѣбва да се поддържа, трѣбва да се помогне на този трудолюбивъ български народъ, който слѣдъ като е оставилъ вѣчно мило и драго, домохъ е тукъ наново да работи, наново, както казахъ и по-горѣ, богатства да създава; а единъчка поддрѣпа на тѣзи тютюнопроизводители бѣжанци, сегн за сега, че бжде само лесно достъпенъ кредитъ.

Кредита е подигналъ и разплатъ много стопани; ако той се използва за консомативни цѣли, а не за производствени ще даде много отрицателни резултати, но ако той се използва за производството на блага, резултатитъ не могатъ да бждатъ освѣтъ добри. Нѣма нужда да изучаваме този въпросъ много, нѣма нужда да четемъ голѣми третета написани по него, нека вземемъ икономикитъ на най-добритъ западни икономисти като Ch. Gide, P. Leroy-Beaulieu, G. Schmoller и специалната книга написана отъ белгийски социологъ и икономистъ Де Греувъ по банкитъ и кредита — тамъ ще намѣримъ отгъли съ по 50—60 страници, написани само за ползитъ и вредитъ отъ кредита. И въпрѣки факта, че всички поменати икономисти сж отъ различни школи, признаватъ, че кредита, най-делкатното въщо въ стопанския животъ на една личностъ е нощъ, съ дѣтъ острѣла и който не може да работи съ него, сигурно ще се порѣже. Така щото тѣ, които ще бждатъ повикани да раздаватъ кредитъ на тютюнопроизводителитъ въ този край, ще трѣбва неврѣмено да сж съ движими изъ тѣзи мѣста, ще трѣбва да познаватъ хората, на които помагатъ и да отпускатъ кредитъ само на лица, които обработватъ тютюня и по такъвъ начинъ нека бждемъ напълно увѣрени, че тютюневото производство ще се увѣличава отъ година на година все повече и повече край бѣломорския ни брѣвъ. Ксанти, 15 мартъ 1915 г.

В. Вичевъ.

втората съюзническа война, на ново почва да кипи стопански и икономически животъ. Всички земледѣлци, съ малко изключение сж се отдали на тютюнево производство, понеже то е, което дава тукъ най-добри приходи и възнаграждава трудитъ. Изглежда, че въ бѣда ще се остави окончателно обработката на върени произвеждени, още повече, че сега стара България е житницата на тѣзи мѣста.

Съставенъ и изработенъ е отъ специална комисия, назначена съ заповѣдъ на министра на търговията, промышленности и труда, законопроектъ за държавната печатница. Въ този проектъ сж вътрѣшнѣ слѣднитъ припципи: 1) Държавната печатница е автономно учреждение, което има за цѣлъ да удовлетворява държавнитъ нужди и да спомога за развитието на графическитъ искусства въ страната. 2) Държавната се освобождава да издава печатницата, както до сега, като ѝ е отпуснала близо два милиона лева отъ бюджета си срѣщу прѣдполагаеми постъпления, а ѝ прѣдава само имота въ здание, машини, букви и др., както и недоборитъ за основенъ капиталъ, съ който печатницата се натѣрва да съществува. 3) Всички печатни работи на държавата не могатъ да се печататъ другадъ, както и цѣлнитъ книжа, освѣтъ въ държавната печатница. Одрѣката имъ ще става по особва тарифа, одобрена отъ правителството. 4) Работническитъ персоналъ се обновява и приема съ цѣвъ — образователенъ и професионаленъ. 5) Държавата и работническитъ персоналъ сж съдружници въ едно прѣдприятие, което ще трѣбва да снабди страната съ модерно типографско заведение и да слѣди развитието на графиката. Държавата отпуща капиталъ веднѣжъ за винаги, а работническитъ персоналъ влага труда и искуството си. Печатницата въ първо врѣме ще отидатъ за цѣлата, указана по-горѣ, а слѣдъ реализирането ѝ ще отиватъ въ държавното сѣкровище. 6) Реформира се управленето, счетоводството, доставкитъ на печатницата и т. н., тѣй щото заведенето да стане търговско-индустриално, а не както до сега е било държавно, въ което труда и способността малко сж се цѣнили. По законопроекта е изискано мнѣнието на компетентнитъ учреждения. Той ще бжде внесенъ за разглеждане въ Народното Събрание прѣвъ идущата сесия.

празни вагоны въ ромжискитъ край-дунавски гари. Показватъ се записалитъ се българска търговия да прѣдставятъ до тѣя да удостоверения отъ митницитъ, че притежаватъ за износъ стоки. Тѣя които до тѣя дата не прѣдставятъ такива удостоверения, нѣма да получатъ припадащата имъ се частъ вагоны.

Законъ за Държавната печатница.

Съставенъ и изработенъ е отъ специална комисия, назначена съ заповѣдъ на министра на търговията, промышленности и труда, законопроектъ за държавната печатница. Въ този проектъ сж вътрѣшнѣ слѣднитъ припципи: 1) Държавната печатница е автономно учреждение, което има за цѣлъ да удовлетворява държавнитъ нужди и да спомога за развитието на графическитъ искусства въ страната. 2) Държавната се освобождава да издава печатницата, както до сега, като ѝ е отпуснала близо два милиона лева отъ бюджета си срѣщу прѣдполагаеми постъпления, а ѝ прѣдава само имота въ здание, машини, букви и др., както и недоборитъ за основенъ капиталъ, съ който печатницата се натѣрва да съществува. 3) Всички печатни работи на държавата не могатъ да се печататъ другадъ, както и цѣлнитъ книжа, освѣтъ въ държавната печатница. Одрѣката имъ ще става по особва тарифа, одобрена отъ правителството. 4) Работническитъ персоналъ се обновява и приема съ цѣвъ — образователенъ и професионаленъ. 5) Държавата и работническитъ персоналъ сж съдружници въ едно прѣдприятие, което ще трѣбва да снабди страната съ модерно типографско заведение и да слѣди развитието на графиката. Държавата отпуща капиталъ веднѣжъ за винаги, а работническитъ персоналъ влага труда и искуството си. Печатницата въ първо врѣме ще отидатъ за цѣлата, указана по-горѣ, а слѣдъ реализирането ѝ ще отиватъ въ държавното сѣкровище. 6) Реформира се управленето, счетоводството, доставкитъ на печатницата и т. н., тѣй щото заведенето да стане търговско-индустриално, а не както до сега е било държавно, въ което труда и способността малко сж се цѣнили. По законопроекта е изискано мнѣнието на компетентнитъ учреждения. Той ще бжде внесенъ за разглеждане въ Народното Събрание прѣвъ идущата сесия.

Несправедливъ магазинажъ въ русенската митница.

Съобщенията на съ странство се извършватъ твърдъ трудно и то само прѣвъ Русе и Деле Агачъ, поради което въ русенската гара има такава прѣтръпуване на работа, че дирекцията дори е прѣустановила врѣменно приемането на пратки за Русе. Притиснатитъ отъ странство стоки съ седмици не могатъ да се приематъ и експедира за вътрѣшността по липса на достатѣчни вагоны и пр. по желѣзницата. За такива закѣснени митницата събира отъ стоки голѣми магазинажъ, при все че отъ гарата се удостоверява причината за закѣсненията не по волята на търговеца, който трѣбва да се уважаватъ, съгласно чл. 111 б отъ закона за митницитъ. Ще се повтѣрне.

Освободени отъ общински налогъ стоки.

Съгласно чл. 6 отъ закона за общинскитъ налози, освобождаватъ се безъ общински налогъ стоки, които по закона за митницитъ се освобождаватъ отъ мито. Въз основа на това и стоки, за които е рѣчь въ чл. 7 буква р. на закона за митницитъ, слѣдъ да се освобождаватъ освѣтъ отъ мито, по и отъ общински налогъ. Ако, обаче, тѣзи стоки подлежатъ на акцизъ по силата на закона за акцизи и патентовия сборъ върху питеята, ще се облагатъ съ такъвъ, защото въ този законъ никъдъ не е казано, че подобни стоки се освобождаватъ отъ акцизъ.

Голѣмитъ води по Дунава.

Водитъ на Дунава напоследѣтъ сж толкова придошли, че Сомовитъ, Виданъ и други по-низи мѣста сж залити. а въ Русе достига нивото по кое на най-голямото до сега прииждане на Дунава. Водитъ продължаватъ да се увеличаватъ, поради което излиза малко риба въ Дунавъ и е твърдъ скъпа: чета 5—6 лева, бѣла риба (смадокъ) 3½—4 лева, сомъ 2½ до 3 лева, толкова и шаранъ. Това поскапява още повече и така нѣи мѣрнѣно заскѣпналия животъ — помислитъ!

Износътъ отъ Турция.

Турското правителство е разрѣшило износа отъ прѣдѣлитъ на империята безъ гаранция отъ страна на експортѣритъ, на слѣднитъ стоки: аласонъ, масло сусамъ, лимони, портокали, мангарина, сладко, фѣстѣжъ, шемъ фѣстѣжъ, лешници, кафе само отъ Емекския вилаетъ; маслини и дървено масло, но слѣдъ като се задѣржатъ за нуждитъ на държавата отъ тѣя послѣдни два артикули 5 милиона оки маслини и 8 мил. оки масло; орѣхи, разни бахарове отъ вътрѣшенъ произходъ, прѣсни овоцѣи, хашишъ, афюнъ, свила и свилени платове; мѣнѣтъ кюкъ, айрѣжъ-оту, джакрико кокъ боя; кайсии, сливи и пр. прѣсни и сухи; силамения и кудуретъ.

халва, чивѣтъ суровъ, хюбютъ левитъ (единъ видъ фѣстѣжъ); розово и цѣвто масло и водитъ имъ както и други парфюмерии; тютюнъ и тѣмбѣния на листово, но изпичитъ отъ нѣжитъ на жарѣнето; пѣтиови хранилища на захарни издѣлѣи, сладки судѣвѣи а кюфтеръ, конички отъ бадемъ и кайсии; хавѣръ и або тархо, но изпичитъ; ка; суша риба, кости, рокове, нокти; перушица отъ птици, люте ташъ, мерджанъ, кѣна, пачаври, хавли, дѣмтели рѣжни, черва солени и сурови, бага, слоновъ жѣбъ, кехлибаръ, пѣти, кули, бубено сѣме, разни алкохолни камѣтъ за калдарѣи а айнади ташъ.

Изплащане на реквизицията.

Българската народна баня, като съобщава на клоновѣ и агентуритъ си, че дирекцията на държавнитъ лѣгове е почнала вече да изплаща реквизицията, дава имъ упѣтвания дококо изплащането на патентѣитъ наповѣди, издавани за цѣлѣта.

За тютюнопроизводителитъ въ новитъ земи.

Одрѣленото за държавнитъ привилегии и за акцизитъ при М-вото на финанситъ е разпорѣдило до акцизитъ началници въ Д-Агачъ, Гюмюрджина, Ксанти, Неврокопъ, Струма, Дупница, Пловдивъ, Хасково и Бургасъ да изредятъ веднага до общинскитъ управления въ новитъ земи, щото при всѣка продажба на суровъ тютюнъ отъ тютюнопроизводителитъ, прѣдъ да имъ се издаде нужното прѣносително свидѣтелство, да се изиска отъ тѣхъ да прѣдставятъ отъ респективнитъ клонове на българ. земл. банкъ удостоверения, отъ които да се вижда, че не дължатъ никакви суми на банката и че сж свободни да прѣнасятъ или продаватъ тютюнитъ си.

Отдѣление за общинскитъ налози.

Съгласно новия законъ за общинскитъ налози, борото за общински налози се разви въ самостоятелно отдѣление за общинскитъ налози при М-вото на финанситъ, което е почнало вече да функционира като такова.

Деконитъ на кооперативната банка.

Централното управление на б. я. банка е съобщило до клоновѣ и агентуритъ си за свѣдене и ръководство, че деконитъ на бълг. центр. кооперативна банка подлежатъ, както тѣя на частнитъ лица и банки, на обтерване съ 10 ст. гербова марка.

Неразтоварени вагоны.

Споредъ едно съобщение на дирекцията на желѣзницитъ, въ свищовската гара стоятъ повече отъ мѣсецъ около 100 вагоны натоварени съ стоки и вътрѣшнѣ неоподобититъ покани къмъ изпрачачитъ и получателитъ да разтоварятъ стоки, си и освободятъ вагонитъ, не сж сторили това. И защото поменатата гара е заплѣнена съ вагоны, други 150 вагоны натоварени за Свищовъ стоятъ спрѣни по другитъ гари. Вслѣдствие на това, забранено се е до второ разпорѣждане товарането за Свищовъ, както и за Русе. Кѣмъ Русе така сжко стоятъ около 1200 вагоны натоварени и къмъ новитъ земи (Деле-Агачъ) около 600 вагоны. Тѣя дни усилено се работятъ нови линии покранъ кѣя въ Русе къмъ митницата, за да се даде по-волѣма възможностъ за маневрирането на вагонитъ, товарене, разтоварване и пр.

Дирекцията на желѣзницитъ съ телеграма отъ 24 того е съобщила, че ако до 3 дни начина отъ датата на подаването телеграмата, т. е. ако до 27 того въпроснитъ вагоны не бждатъ разтоварени отъ притежателитъ, стоки, които бждатъ разтоварени отъ желѣзничнитъ власти на земята, на рискъ а отговорностъ на притежателитъ имъ.

Забраненъ вносъ.

М-ството на финанситъ е забранило вносътъ на Eucapina liquida, понеже служи за фалшифициране на виното.

Свидѣтелствата за участие въ търговѣтъ.

Споредъ едно тѣлкувание на М-вото на финанситъ, издаванитъ отъ общинскитъ управления свидѣтелства за участие въ търговѣ ще се обтерватъ съ по 3 лева гербова марка.

Забраненъ износъ.

Съ царски указъ се забранява износътъ отъ прѣдѣлитъ на царството на рапицата и козовото масло.

Благодарностъ.

Наслѣдникитъ на Панапотъ Наумовъ отъ Аносептъ (костуръ) изказватъ своята най-срѣчна благодарностъ на Д-во „България“, че имъ е исплатило напълно сумата лева 2,000, за които покойния е билъ застраховалъ живота си при Дружеството.

Тегленията на класната лотария.

Съобщаваме за свѣдѣние на играчитъ на Софийската Градска Класна Лотария, гарантирана отъ Царствъ България, че тѣ трѣбва да поновятъ лозовѣитъ си за IV класъ на текущата XVI лотария най-късно до 30 мартъ т. год., като се отнесатъ за тѣ цѣлъ къмъ колектора или подколектора, по който имъ ги е доставилъ за прѣдшестващитъ класи.

Това съгласно § 5 отъ плана на Софийската Градска Класна Лотария

Хроника.

Директно съобщение между България и Русия.

Прѣстипнали сж въ София делегати на рускитъ държавни желѣзници, начело съ князь Чермезински, за уговоране и уреждане на едно директно пѣтничко, багажно и сточно съобщение между България и Русия. На 24 того рускитъ делегати сж имали първата конференция въ дирекцията на желѣзничнитъ стъ директора инж. Морфовъ и началника на движението г-нъ Врѣтковъ.

Разпрѣдѣленето на вагонитъ.

Съ окръжна телеграма дирекцията на желѣзницитъ съобщава, че на 27 того ще почне разпрѣдѣленето на

Тютюневата култура край бѣломорския ни брѣвъ.

Трѣбва човѣкъ да обходи мѣстността отъ Деле Агачъ до гара Охридъ, за да види, какъ българитъ работи, какъ на ново богатства създава, какъ никъдъ не е оставилъ необработено мѣсто и е обѣрналъ, само въ дѣвъ години, полето отъ бѣломорския брѣвъ до политъ на Родопитъ въ истинска градина! Не можемъ да не се радваме, когато вижаме, че въ този доста пострадавъ край прѣвъ